

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I.**, bývajúceho v **K.**, zastúpeného JUDr. **A.**, advokátom so sídlom v **M.**, proti žalovanému **V.**, štátny podnik so sídlom v **P.**, zastúpenému JUDr. **M.**, advokátom so sídlom v **B.**, **o uloženie povinnosti plniť povinnosti zamestnávateľa, zaplataenie mzdy s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 7 C 104/2005, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. januára 2008 sp. zn. 17 Co 224/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 24 920 Sk do rúk JUDr. **M.**, advokáta so sídlom v **B.**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 2. júla 2007 č.k. 7 C 104/2005-124 zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal uložiť žalovanému, aby voči nemu plnil všetky povinnosti zamestnávateľa v zmysle Zákonníka práce (prideľovať mu prácu a utvárať podmienky na plnenie pracovných povinností podľa platného dekrétu o vymenovaní do funkcie), a ktorou sa domáhal zaplataenia mzdy vo výške 94 227 Sk mesačne za obdobie od 1. apríla 2004 do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu, spolu s 10%-ným úrokom z omeškania ročne z nezaplatenej mzdy od 1. apríla 2004 do zaplataenia. Rozhodol tiež o náhrade trov konania. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že žalobca ako profesionálny vojak v služobnom pomere vykonával funkciu riaditeľa odštepného závodu, do ktorej bol vymenovaný dekrétom riaditeľa štátneho podniku **V.**. Priamo v menovacom dekréte bolo uvedené, že žalobca bude vykonávať funkciu riaditeľa odštepného závodu **K.** v služobnom pomere, pre ktorý platia ustanovenia zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov. Vzhľadom na tento

služobný pomer nemohol byť žalobca súčasne v pracovnom pomere u žiadneho zamestnávateľa. Súd poukázal na to, že aj zákon č. 370/1997 Z.z. o vojenskej službe v § 10 ods. 2 upravuje, že do služobného pomeru možno prijať len toho, kto preukáže, že sa jeho predchádzajúci pracovný pomer alebo obdobný pracovný vzťah skončil. Z funkcie riaditeľa odštepného závodu štátneho podniku bol žalobca odvelený personálnym rozkazom riaditeľa Úradu správy rozpočtovej logistiky Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. X. z 13. februára 2004 podľa § 21 ods. 1 písm. g/ zákona č. 370/1997 Z.z. o vojenskej službe. Následne bol vyradený do personálnej zálohy a k 31. marcu 2004 bol prepustený zo služobného pomeru. Žalobca súdu nepreukázal, že po prepustení zo služby profesionálneho vojaka uzavrel so žalovaným pracovný pomer, na základe ktorého by žalovanému vznikli povinnosti prideľovať mu prácu a platiť mu mzdu s príslušenstvom. Z týchto dôvodov súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 16. januára 2008 sp. zn. 17 Co 224/2007 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil; žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že prvostupňový súd dostatočne zistil skutkový stav a vec po právnej stránke správne posúdil. Rozhodnutie o zamietnutí žaloby je vecne správne. Dodal, že okresný súd vyvodil správne právne závery zo skutočnosti, že žalobca bol k 15. februáru 2004 odvolaný z predmetnej funkcie a že mu k 31. marcu 2004 skončil služobný pomer profesionálneho vojaka. Aj podľa názoru odvolacieho súdu mu následne nevznikol nový pracovnoprávny vzťah. Žalovanému nemožno uložiť povinnosti v zmysle žaloby, lebo po 1. apríli 2004 nebol zamestnávateľom žalobcu. Po uvedenom dátume nevznikol pracovný pomer medzi žalobcom a žalovaným ani na základe právneho úkonu účastníkov ani na základe iných právnych skutočností. Žalobca preto nedôvodne žiadal, aby bol žalovaný súdom zaviazaný plniť voči nemu povinnosti zamestnávateľa a zaplatiť mu mzdu. Okresný súd správne vec posúdil, preto bol jeho rozsudok odvolacím súdom v plnom rozsahu potvrdený.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním, ktoré odôvodnil tým, že odvolací súd mu odňal možnosť pred súdom konať. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol 16. januára 2008 o odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa bez predchádzajúceho vytýčenia pojednávania, bez upovedomenia o termíne pojednávania a tiež bez účasti žalobcu a jeho právneho zástupcu na tomto pojednávaní. Predvolanie im nebolo doručené, a preto je opodstatnený názor, že odvolací súd im odňal možnosť realizovať procesné práva (§ 237

písm. f/ O.s.p.). V dovolaní žalobca uplatnil aj dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. dôvodiac, že rozsudky súdov oboch nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Je síce pravdou, že podľa ustanovenia § 10 ods. 2 zák. č. 370/97 Z.z. o vojenskej službe možno do služobného pomeru prijať len toho, kto preukáže, že sa jeho predchádzajúci pracovný pomer alebo obdobný pracovný pomer skončil, v tomto prípade ale ide „o absolútne špecifický stav bývalých dvoch riaditeľov odštepných závodov“, s ktorými doposiaľ pracovný pomer nebol skončený. Žalobca nastúpil do pracovného pomeru u zamestnávateľa (V.) 12. marca 1980 a menovacím dekrétom bol 1. januára 1993 menovaný do funkcie riaditeľa odštepného závodu so sídlom v K.. Je len vinou vedenia štátneho podniku, že v čase jeho menovania do tejto funkcie nebol s ním ukončený pracovný pomer. Jeho odmeňovanie bolo naďalej realizované podľa zásad o odmeňovaní zamestnancov štátneho podniku, a nie pracovníkov v služobnom pomere vedených Ministerstvom obrany Slovenskej republiky. Vzhľadom na to bolo skúmanie, či po ukončení služobného pomeru 31. marca 2004 vznikol žalobcovi nový pracovný pomer, úplne irelevantné (tento pomer totiž pretrvával od roku 1980 bez prerušenia a trvá i naďalej). Doposiaľ nebol ani riadne odvolaný z funkcie riaditeľa odštepného závodu. Odchodom do výsluhového dôchodku a personálnej zálohy 31. marcom 2004 s ním nebol riadne ukončený pracovný pomer v zmysle ustanovení Zákonníka práce. V danom prípade ide o „samostatné právne skutočnosti podliehajúce dvom samostatným právnym predpisom (Zákonník práce a zákon č. 370/1997 Z.z. o vojenskej službe.)“. Z týchto dôvodov žalobca žiadal zrušiť oba rozsudky súdov nižších stupňov a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu odmietnuť, lebo nie je procesne prípustný. Požiadal tiež o náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Dovoláním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie nie je v danom prípade podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba uviesť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k vade takejto povahy, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Žalobca existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namieta, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo (podľa názoru dovolateľa) dôjsť prejednaním veci na odvolacom súde „bez predchádzajúceho vytýčenia pojednávania, bez upovedomenia o termíne pojednávania a bez účasti žalobcu a jeho právneho zástupcu na tomto pojednávaní“.

Zo záznamu v spise na č.l. 143 spisu vyplýva, že odvolací súd vytyčoval termín odvolacieho pojednávania 29. novembra 2007. Termín určil na 16. január 2007. Doručka, ktorá je pripojená k tomuto záznamu, preukazuje prevzatia predvolania na uvedené pojednávanie právnym zástupcom žalobcu 5. decembra 2007. JUDr. A. bol zástupcom žalobcu (viď plnomocenstvo z 10. februára 2006 na č.l. 31 spisu) na celé konanie; v prípade takéhoto zastúpenia sa písomnosti súdu doručujú len tomuto zástupcovi (§ 49 ods. 1 O.s.p.). Doručenie zásielky (predvolania na pojednávanie) menovanému advokátovi malo preto v prejednávanej veci účinky doručenia uvedenej zásielky žalobcovi. To znamená, že tvrdenie dovolateľa o prejednaní veci bez vytýčenia pojednávania a bez doručenia predvolania nemá žiadnu oporu v spise.

Žalobca bol v zmysle vyššie uvedeného riadne a s dostatočným časovým predstihom upovedomený o termíne odvolacieho pojednávania. Odvolací súd mu tým vytvoril procesnú možnosť zúčastniť sa odvolacieho pojednávania a na ňom realizovať svoje procesné práva. Pokiaľ túto možnosť nevyužil (zápisnica z pojednávania na odvolacom súde zo 16. januára 2008 svedčí o tom, že žalobca a jeho právny zástupca sa na toto pojednávanie nedostavili), ani neospravedlnil svoju neprítomnosť a nepožiadaval o odročenie pojednávania, nemožno odvolaciemu súdu vytýkať odňatie možnosti konať pred súdom. Obsah spisu nepotvrďuje, že by v danom prípade neboli splnené podmienky v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p., za ktorých môže súd vec prejednať a rozhodnúť aj v neprítomnosti účastníka konania.

Keďže zo spisu nevyplývajú ani žiadne iné okolnosti, ktoré by odôvodňovali záver o odňatí možnosti žalobcu konať pred súdom, dospel dovolací súd k záveru o neopodstatnenosti dovolacej námietky, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pre prípad, že dovolateľ zastáva názor o odňatí možnosti pred súdmi konať tiež nesprávnym právnym posúdením veci, dovolací súd poznamenáva, že § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom, spočívajúcim v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav vyjadreným v rozhodnutí, sa vo všeobecnosti účastníkovi neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky síce považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmätočnosť a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu proti potvrdzujúcemu výroku napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nemožno vyvodiť ani z § 237 O.s.p.

Pokiaľ žalobca dovolaním napadol výrok tohto rozsudku o trovách konania, smeruje jej dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti

nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie (§ 239 ods. 1 O.s.p.) alebo potvrdzujúce uznesenie, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ako je ale výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide (medziiným) o uznesenie o trovách konania. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalobcu proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania proti tomuto výroku vyvodit' ani z § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jeho odvolanie podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebol žalobca úspešný a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanému (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný podal návrh na rozhodnutie o priznaní ich náhrady (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy dovolacieho konania vyčíslil v sume 26 147,50 Sk. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval už v konaní pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej žalovanému vypracovaním písomného vyjadrenia k dovolaniu (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) v spojených veciach zaplata mzd y a určenia povinnosti žalovaného plniť voči žalobcovi povinnosti zamestnávateľa (viď § 13 ods. 4 tejto vyhlášky). Vychádzal pritom z 10 ods. 1 a § 11 ods. 1 uvedenej vyhlášky. Tarifnú odmenu za uvedený úkon určil sumou 20 782 Sk, čo s daňou z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhlášky) vo výške 3 948 Sk (19 % zo sumy 20 782 Sk)

a režijným paušálom 190 Sk predstavuje 24 920 Sk. Pokiaľ žalovaný trovy dovolacieho súdu vyčíslil vo vyššej sume, dovolací súd nepovažoval ich vyčíslenie za správne.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. októbra 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková